

Szerző:

Cím:

Tovább épül a Vár

Magyar Nemzet, 1960. jún. 24.

Osztályozás

725.17

Idő

"1960"

Személy

Helyszám

talokon a helyreállítás tervei készülnek. Innen indulunk mi is, hogy bejárjuk a Vár építkezését.

Az oroszlános udvarról indulunk, másfél oroszlán vigyázza lépteinket. A diploma lépcsőn haladunk a trónterem felé. Ezt az épületet Mária Terézia korában emelték, királyi palotául, de az egyetem költözött bele egy időre s nem a királynő. A díszlépcső végén falba ütközünk. Kis ajtón át előszobába érünk, balra a bálterem, jobbra a trónterem. Most csupasz falak. Kicsit tovább megyünk, új, modern, patkó alakú vasbeton lépcsőn egyre feljebb. A harmadik emeletről már deszkalépcső visz tovább. Alattunk négy emeletnyi mélység, itt ift vezet majd a magasba, lyitottak a födéme.

Ez az épület lesz a

Nemzeti Galéria.

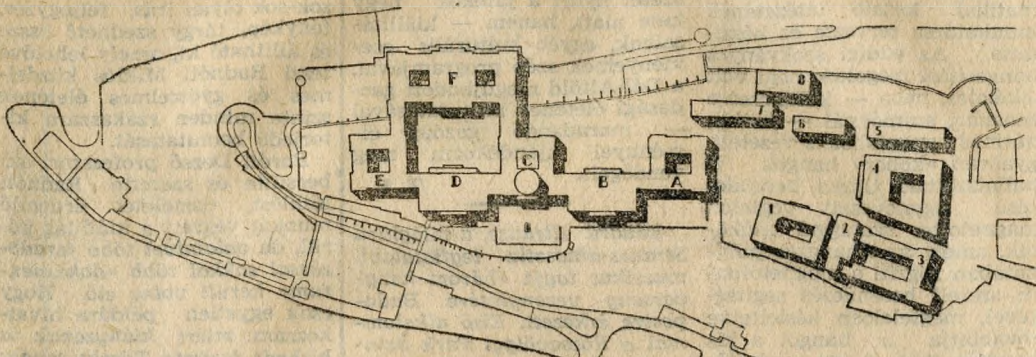
Az ötvenes évek elején elkezdett helyreállítás már megkezdte falait felhasználják. Fent, modern, vasbeton szerkezes padlástérben a restaurátor-nűhelyek lesznek.

A tető szűk nyílásán kibúvva körbejárjuk az ácsolt körfolyosót. A tető modern, gondos munka: szürke pala, vörösréz díszítéssel. Helyenként már kizöldell a patina. Csodálatos innen a kilátás: Buda és Pest, a hidak, odalent a forgalom. Az egyik sarkon megállunk, riadtan kapaszkodog a faldíszbe. A mélybe nézünk: odalent Zsigmond várának romjai, a kápolna falai. Szédülten figyelem a magyarázatot, mert innen mindent láthatunk, az egész építkezést.

Balra a kupola romjai medrednek az égre. Nem is volt ez kupola soha, csak úgy látszott — mint oly sok minden volt nálunk látszat akkoriban. Közöséges padlásszerű tetőszerkezet volt, amelyet födém zárt el az alatta levő teremtől. Most kibontják a födémeket, nem padlás lesz, hanem igazi kupola, a Nemzeti Galéria hármasszárnyának központi szárnya.

Lent, a földszinten furcsa, fellelengzős kiképzésű lépcső

A VÁR HELYSZÍNRAJZA. Az A-F betűk jelzik a volt várpalota egyes szárnyait. Az A-szárny lesz a Legújabbkori Történelmi Múzeum, a B-, C- és D-szárny a Nemzeti Galéria, az E-szárny a Budapesti Történelmi Múzeum, F a Nemzeti Könyvtár. Az 1-8. számok a Vár többi épületét jelzik. 1. a Legújabbkori Történelmi Múzeum; 2. Budai Kamara Színház és Színháztudományi Intézet; 3. Tudományos Akadémia intézetei; 4. Néprajzi Múzeum; 5. gondnokság és lakóépület; 6. Kiadói Főigazgatóság, nyomda- és könyvtörténelmi múzeum; 7. Nemzeti Könyvtár kiegészítő épülete; 8. étterem

Durván ácsolt, rozszant deszka-kapu. Jobbra, az út mentén százával állnak glédában a faragott kövek. Tiszteletudóan köszöntöm Mátyás királyt, Strobl Alajos golyótepte szobrát. Szemben az őrség épülete, itt parádézott Horthy testőrsége. Most öles rajzasz-

vezet a kertbe. Ezt a múlt század végén, a Hauszmann-féle átépítéskor ragasztották a palotához. Most visszaállítják az eredeti, Mária Terézia korabeli, művészi bejáratot. Ez lesz a Galéria főkapuja.

A szédítő magasból látjuk az ide vezetőt utat, a keleti

kös-udvar áll. Itt lesz a gépkocsik parkolóhelye. Az ide vezető út már kész. Egyik oldalán Karakas pasa tornya, a másikon a Horthy korszakbeli műhelyek téglafala. Ezt lebontják, hogy előbukkanjon alóla az eredeti várfal.

A város felől nézve nem lát-

felvezető utat, ahogyan hivatalosan nevezik. A Lánchídtól indul majd és a Várkert múzeumi parkján át kigyózik ide a Galéria elé. Közben a fegyvertári kapunál elkanyarodik és betorkollik a Várat körülfutó sétányba. Ha azonban valaki sokallan a szerpentint, egyenesen is feljőhet az Ybl-féle kortina-lépcsőn, amelyen lázas munka folyik: nemsokára elkészül.

Visszabotorkálunk a földszintre. Megnézzük közelről a Zsigmond-kori romokat.

Megkerüljük a déli szárnyat, az E-épületet, ahová a Budapesti Történelmi Múzeum költözik majd. A Zsigmond-palotát annak idején évszázadok alatt betemette a föld, erre épült a Mária Terézia-kori szárny. Most kibontják az alagsori szintet. Bent, az épületben is láthatók lesznek a falmaradványok, a lépcsők, az üiőfülkék ablakok, a Mátyás korabeli mellékhelyiségek és csatornák. A főfalon hatalmas ablaknyílás köti majd össze a belső teret a szabadon álló romokkal, a kápolnával, a Mátyás-kúttal, a török-kori falakkal. A várfalat körben feltárják. Restaurálták a rondellát, a kis tornyokat és az egyik kaput, amely a várfalon állt. Ez már a Tabán felé néz. Az E-szárny ide néző falán parányi ékkő egy ősi kapu. Ezt még Szabó László, a Vár volt kapitánya tárta fel, negyedszázaddal ezelőtt, magánszorgalomból. Mert akkor rajta kívül senki sem törődött a régi emlékekkel.

A Krisztinára néző hatalmas épület

a Nemzeti Könyvtár hajléka

lesz. Most próbafúrásokat végeznek az Ybl által emelt épületrész alatt, hogy megtervezhessék a Palota térről feljövő gyorsliftek aknáit. Kilenc emeletnyi teret kell átszeliük a lifteknek, hogy a földszintre érjenek a könyvtárlátogatók.

Tovább, északabba a Csi-

szik az a szorgos munka, amely itt folyik. Bent az őrségi épületben a tervezők dolgoznak. Az első szakasz terveit készítik. Két-két és fél év alatt elkészül a teljes dunai homlokzat a kupolával, feltárják a Zsigmond-kori erőrendszert és rendbehozzák körben a parkot. Elvégzik a szükséges belső szerkezeti építkezéseket, ezzel együtt az év végéig elkészül a végleges tetőzet is.

Ezalatt a további munkálatok általános tervezése is folytatódik. Készülnek a Galéria, a Könyvtár és a Budapesti Történelmi Múzeum vázlattervei, az ehhez szükséges tanulmányok.

Miután a Várpalota elkészül, sor kerül a többi épületre. A palota Dísz tér felé eső szárnya, az A-épület és a volt Sándor-palota ad majd helyet a Legújabbkori Történelmi Múzeumnak.

A Várszínházban

hangulatos kamaraszínház lesz. stúdióelőadások, intim hangversenyek számára. A volt karmelita-kolostor épületébe a Tudományos Akadémia néhány intézete költözik majd. A Honvédelmi Minisztérium épülete eddig eltakarta a színházat: a helyére tervezett új épületet úgy helyezik el, hogy a tér teljes szépségében kibontakozzék. Itt egyébként a Néprajzi Múzeum kap helyet. A volt József-palota helyén a gondnokság lesz és egy hatalmas, reprezentatív étterem. Szabadtéri része a volt istálló és az őrségi épület helyén hosszan nyúlik majd a várfal mellett, egészen a Mátyás-szoborig.

Ma még szorgos munkások felelősek a romok eltakarításán, a tető zsaluzásán, a csatornázáson, a régi emlékek feltárásán. A munka folyik, tovább épül a Vár. Az üresen, tatóngó nyílások hamarosan újra ablakká válnak, az oroszlán derekára is újra kinő a teste s beköltöznek majd az új intézmények. A Vár történetében először a nép lesz, a magyar kultúra vára.

Zay László